T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/636
KARAR NO : 2020/701
KARAR TR: 23.11.2020

ÖZET : Tekirdağ İli, Süleymanpaşa İlçesi, Hürriyet Mahallesi 2311 ada, 88 ve 89 sayılı parsellerde bulunan taşınmazların imar planında yol ve park alanı olarak ayrıldığı, taşınmazlar hakkında açtıkları men'i müdahale konulu davada tesis edilen karar ile müdahalenin men'inin mümkün olmadığının anlaşıldığı, bugüne kadar kamulaştırma işlemlerinin yapılmadığı, uzlaşma başvurusunda bulunulmasına rağmen taleplerinin kabul edilmediği, mülkiyet haklarının bertaraf edildiği ileri sürülerek taşınmazların hissedarı olan davacılardan G.S. tarafından 1.070,000,00-TL, Ö.D. tarafından 1.070,000,00-TL olmak üzere toplam 2.140.000,00-TL kamulaştırmasız el atma bedelinin yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle açılan davanın İDARİ YARGIYERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacılar : 1-G.S.
2-Ö.D.
Vekili : Av.F.Ö.Ç.
Davalılar : Adli Yargıda
Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. D.M.
Tekirdağ Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. N.K.
İhbar olunan: Süleymanpaşa Belediye Başkanlığı
İdari Yargıda
1-Karayolları Genel Müdürlüğü
2-Süleymanpaşa Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. M.D. S.

O L A Y : Davacılarvekili dava dilekçesinde özetle; müvekkillerinin Tekirdağ Merkez Hürriyet Mahallesi 2311 ada 88 parsel nolu 1703,92 m2 miktarlı arsada, 1/4'er ve yine Tekirdağ Merkez Hürriyet Mahallesi 2311 ada 89 parsel nolu 2.543,82 m2 miktarlı arsanın 7/24'er oranda hisse maliki olduklarını, davalı Karayolları Genel Müdürlüğü ile diğer davalı Tekirdağ Belediye Başkanlığının her iki taşınmazın tamamını kalıcı olarak yol haline getirdiklerini ve hali hazırda davalı Belediye sınırları dahilinde yol olarak kullanıldığını, taşınmazın eski hale getirilmelerinin mümkün olmadığının davalılar aleyhine açtıkları men'i müdahale davası esnasında yapılan keşif ve bilirkişi incelemesi ile belirlendiğini, davalıların bu taşınmazları yol olarak düzenleyip kullanabilmelerinin kamulaştırma kurallarına bağlı olduğunu, bu güne kadar Karayolları Genel Müdürlüğü ve Tekirdağ Belediye Başkanlığının yasaya uygun biçimde kamulaştırma yoluna gitmediklerini, bu duruma muvafakatlarının da bulunmadığını belirterek, dava konusu taşınmazlarda davacıların paylarına isabet eden miktarların değerleri belirlenerek, belirlenecek değer üzerinden davacıların hisselerine, isabet eden bedellerin davacılara ödenmek kaydı ile davalılar adına tapuya tesciline, dava konusu taşınmazların gerçek değerleri ve ecrimisil bedeli yapılacak keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu belirleneceğinden fazlaya ilişkin talep ve dava hakları saklı kalmak kaydı ile tapudaki payları nazara alınarak davacılardan G.S. için 12.000,00-TL. Bedel ve 500,00-TL ecrimisil bedeli, diğer davacı Ö.D. için 12.500,00-TL bedel ve 500,00-TL. Ecrimisil bedeli olmak üzere toplam 25.000,00-TL. nın yasal faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davacılar vekili alınan bilirkişi raporları doğrultusunda davalarını 3.019.362,00-TL üzerinden ıslah etmiştir.

Tekirdağ 1. Asliye Hukuk Mahkemesi: 19.2.2014 gün ve E:2010/537, K:2014/94 sayı ile, davacıların Tekirdağ Merkez Hürriyet Mahallesi 2311 ada, 88 ve 89 parsel sayılı taşınmazların Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından el atılan ve fen bilirkişisi Aydın Hüner'in 20.12.2013 tarihli rapor ve krokisinde 88 nolu parselin (B) ve (F) ile işaretli 89 nolu parselin (A) ve (E) ile işaretli kısımları yönünden kamulaştırmasız el atma bedeli ve ecrimisil bedeline

ilişkin taleplerinin kabulü ile; davacı G.S. için 864.571,50-TL. Kamulaştırmasız el atma bedeli ve 2.158,52-TL. Ecrimisil bedeli olmak üzere toplam 866.730,02-TL.nin davacı Ö.D. için 864.571,50-TL. Kamulaştırmasız el atma bedeli ve 2.158,52-TL. Ecrimisil bedeli olmak üzere toplam 866.730,02-TL.nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı Karayolları Genel Müdürlüğünden alınarak davacılara verilmesine, davacıların 88 nolu parselin bilirkişi raporunda (D) ile işaretli 89 nolu parselin (C) ile işaretli kısımlarına ilişkin taleplerinin hak düşürücü süre yönünden REDDİNE. 2-Fen bilirkişisi Aydın Hüner'in 20.12.2013 tarihli rapor ve krokisinde Tekirdağ Merkez Hürriyet Mahallesi 2311 ada 88 nolu parselin (B) ile işaretli 643,84 m2 lik, (F) ile işaretli 11,85 m2 lik kısımların ve 89 nolu parselin (A) ile işaretli 837,92 m2 lik ve (E) harfi ile işaretli 880,24 m2 lik kısımlardaki davacılar adına kayıtlı olan tapu kaydında davacıların hisselerinin iptal edilerek Karayolları Genel Müdürlüğü adına yol olarak terkinine. 3-Davacıların Tekirdağ Merkez Hürriyet Mahallesi 2311 ada 88 ve 89 parsel sayılı taşınmazların davalı Tekirdağ Belediye Başkanlığı tarafından dava tarihinde el atılmış olan ve fen bilirkişisi Aydın Hüner'in 30.04.2012 tarihli rapor ve krokisinde sarı, yeşil ve mor renklerle işaretli kısımlar yönünden ecrimisil taleplerinin kabulü ile davacı G.S. için 890,00-TL. Davacı Ö.D. için 890,00-TL. ecrimisil bedelinin davalı Tekirdağ Belediye Başkanlığından dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte alınarak davacılara verilmesine. 4-Davacıların Tekirdağ Merkez Hürriyet Mahallesi 2311 ada 89 parsel sayılı taşınmazın fen bilirkişisi Elif İyisöz Bulut'un 28.01.2013 tarihli rapor ve krokisinde yeşil renkle gösterilen 50,91 m2 lik kısmına ilişkin kamulaştırmasız el atma taleplerinin kabulü ile davacı G.S. için 19.303,35-TL. Davacı Ö.D. İçin 19.303,35 TL kamulaştırmasız el atma bedelinin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı Tekirdağ Belediye Başkanlığından alınarak davacılara verilmesine,

5-Tekirdağ Merkez Hürriyet Mahallesi 2311 ada 89 parsel sayılı taşınmazın fen bilirkişisi Elif İyisöz Bulut'un 28.01.2013 tarihli rapor ve krokisinde yeşil renkle gösterilen 50,91 m2 lik kısmın tapu kaydında davacıların hisselerinin iptalleri ile davalı Tekirdağ Belediye Başkanlığı adına yol olarak terkinine. 6-Davacıların dava konusu 88 ve 89 nolu parsellerin Elif İyisöz Bulut'un 28.01.2013 tarihli raporunda turuncu, pembe ve mor ile işaretli olan ve davadan sonra Belediye Başkanlığı tarafından terk edilen kısma ilişkin kamulaştırmasız el atma bedeli taleplerinin İdare Mahkemesinin görevine girdiğinden görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara karşı davacılar vekili ve davalı Karayolları Genel Müdürlüğü vekili tarafından temyiz isteminde bulunulmuştur.

Yargıtay 5. Hukuk Dairesi: 25.3.2015 gün ve E:2015/337, K:2015/5997 sayı ile,taraflara dava konusu taşınmaza yakın bölgelerden ve yakın zaman içinde satışı yapılan benzer yüzölçümlü satışları bildirmeleri için imkan tanınması, lüzumu halinde resen emsal celbi yoluna gidilmesi, dava konusu taşınmazın, değerlendirme tarihi itibariyle, emsal alınacak taşınmazın ise satış tarihi itibariyle imar ya da kadastro parselleri olup olmadığı ilgili Belediye Başkanlığı ve Tapu Sicil Müdürlüğünden sorulması, ayrıca dava konusu taşınmazın; imar planındaki konumu, emsallere olan mesafesini de gösterir krokisi ve dava konusu taşınmaz ile emsal taşınmazların resen belirlenen vergi değerleri ve emsal taşınmazların satış akit tablosu getirtilerek, dava konusu taşınmazın değerlendirmeye esas alınacak emsallere göre ayrı ayrı üstün ve eksik yönleri ve oranları açıklanmak suretiyle yapılacak karşılaştırma sonucu değerinin belirlenmesi bakımından, yeniden oluşturulacak bilirkişi kurulu ile mahallinde keşif yapılarak alınacak rapor sonucuna göre hüküm kurulması gerektiğinin düşünülmemesinin doğru görülmediği gerekçesiyle, davacılar ile davalılardan Karayolları Genel Müdürlüğü vekillerinin temyiz itirazları yerinde olduğundan hükmün açıklanan nedenlerle H.U.M.K.nun 428. maddesi gereğince bozulmasına karar vermiştir.

TEKİRDAĞ 1. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 15.1.2016 gün ve E:2015/235, K:2016/190 sayı ile, "...1-A-)Davalı Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na açılan davada park ve kaldırım yapılmak suretiyle el atılan bölümlere ilişkin olarak ilk karar 6 nolu bent ile İdare Mahkemesi'nin görevine girdiğinden bahisle görevsizlik kararı verilip kesinleştiğinden 88 ve 89 nolu parsellere ilişkin bilirkişi Elif İyisöz Bulut'un 28/01/2013 tarihli raporunda turuncu, pembe ve mor işaretli kısımlar yönüyle yeniden karar verilmesine yer olmadığına,

B-)Yine bu kısımlara ilişkin ecrimisil istemine ilişkin kararın 3 nolu bendi kesinleştiğinden yeniden karar verilmesine yer olmadığına,

C-) Yine davalı Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na karşı açılan 89 parsel sayılı taşınmazın fen bilirkişi Elif İyisöz Bulut'un 28/01/2013 tarihli rapor ve krokisinde yeşil renkli gösterilen 50,91 m2'lik kısma ilişkin el atma ve ecrimisil talebi ile ilgili kararın 4 ve 5. bentleri kesinleştiğinden yeniden karar verilmesine yer olmadığına,

2-Davacıların Karayolları Genel Müdürlüğüne karşı açtıkları ecrimisil davasının feragat sebebiyle reddine,

3-Davacıların Karayolları Genel Müdürlüğü aleyhine açtığı tazminat davalarının Kısmen Kabulü ile; Tekirdağ Merkez Hürriyet Mahallesi, 2311 ada 88 ve 89 parsel sayılı taşınmazlarda fen bilirkişi Ensar Münyas'ın 18/01/2016 tarihli rapor ve krokisinde 88 nolu parselde B,D,F harfi ile işaretli, 89 nolu parselde A,C,E harfi ile işaretli kısımlar yönünden davacı G.S. için 1.153.061,00-TL ve davacı Ö.D. için 1.153.061,00-TL kamulaştırmasız el atma bedelinin dava tarihinden itibaren faizi ile birlikte Karayolları Genel Müdürlüğü'nden alınarak davacılara verilmesine,…" karar vermiş, bu karar davalı Karayolları Genel Müdürlüğü vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Yargıtay 5. Hukuk Dairesi: 8.2.2017 gün ve E:2016/15973, K:2017/1767 sayı ile, davalı Karayolları Genel Müdürlüğü vekilinin temyiz itirazları bozma ile kesinleşen yönlere ilişkin olduğundan usul ve yasaya uygun hükmün onanmasına karar vermiş, bu karara karşı davalı Karayolları Genel Müdürlüğü vekili karar düzeltme isteminde bulunmuştur.

Yargıtay 5. Hukuk Dairesi: 7.12.2017 gün ve E:2017/26081, K:2017/27733 sayı ile, "... Tapu kaydındaki davacı G.S. hissesindeki haciz şerhlerinin hükmedilen bedele yansıtılmadığı, bu kez yapılan incelemede anlaşıldığından,

Davalı idare vekilinin bu yöne ilişkin karar düzeltme isteminin kabulü ile Dairemizin 08.02.2017 gün ve 2016/15973 Esas 2017/1767 Karar sayılı onama kararının kaldırılmasına karar verildikten sonra yapılan incelemede;

Dava, kamulaştırmasız el atılan taşınmaz bedelinin tahsili istemine ilişkindir.

Mahkemece uyulan bozma kararı gereğince inceleme ve işlem yapılarak hüküm kurulmuş, karar davalılardan Karayolları Genel Müdürlüğü vekilince temyiz edilmiştir.

Davalı idare vekilinin aşağıdaki bent dışında kalan sair temyiz itirazları bozma ile kesinleşen yönlere ilişkin olduğundan yerinde değildir. Ancak;

Mahallinde yapılan keşif sonucu taşınmazın dava tarihindeki değerinin biçilmesinde ve alman rapor uyarınca bedelinin tahsiline karar verilmesinde bir isabetsizlik görülmemiştir. Ancak; Tapu kaydındaki davacı G.S. hissesindeki haciz şerhlerinin hükmedilen bedele yansıtılmaması,

Doğru değilse de; bu yanılgının giderilmesi yeniden yargılama yapılmasını gerektirmediğinden,

Gerekçeli kararın hüküm fıkrasına ayrı bir bent olarak (Tapu kaydmdaki davacı G.S. hissesindeki haciz şerhlerinin hükmedilen bedele yansıtılmasına) cümlesinin yazılmasına,

Hükmün böylece DÜZELTİLEREK ONANMASINA..." karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacılar vekili mülkiyet haklarının bertaraf edildiği ileri sürülerek taşınmazların hissedarı olan davacılardan G.S. tarafından 1.070,000,00-TL, Ö.D. tarafından 1.070,000,00-TL olmak üzere toplam 2.140.000,00-TL kamulaştırmasız el atma bedelinin yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle Karayolları Genel Müdürlüğü ile Süleymanpaşa Belediye Başkanlığına karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

Tekirdağ İdare Mahkemesi: 29.11.2016 gün ve E:2014/765, K:2016/1064 sayı ile, 6745 sayılı Kanunla yeni ve bağlayıcı kurallar getirilmekle, yeni hukuksal durum nedeniyle bu aşamada uyuşmazlığın esası hakkında karar verme olanağı bulunmadığından, bakılan bu davanın esası hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermiş, bu karara karşı davacılar vekili tarafından istinaf isteminde bulunmuştur.

İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dokuzuncu İdare Dava Dairesi17.3.2017 gün ve E:2017/773, K:2017/771 sayı ile, dava dosyasının incelenmesinden; istinaf yoluyla kaldırılması istenilen İdare Mahkemesi kararında kanunda sayılan kaldırma nedenlerinin bulunmadığı anlaşıldığından ve dilekçelerde ileri sürülen iddialar da sözkonusu kararın kaldırılmasını sağlayacak nitelikte görülmediğinden başvuruların reddine karar vermiş, bu karara karşı davacılar ile davalılar vekillerince temyiz isteminde bulunulmuştur.

Danıştay Altıncı Daire: 7.11.2018 gün ve E:2017/3818, K:2018/8925 sayı ile, "...2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun Geçici 11. maddesinin Anayasa Mahkemesi tarafından yukarıda belirtilen gerekçeyle iptal edilmiş olması karşısında, idare Mahkemesince, öncelikle sorumlu idare/idareler belirlenerek, uyuşmazlığa konu taşınmazdaki tasarruf imkanının mülkiyet hakkının özüne dokunacak şekilde kısıtlanıp kısıtlanmadığı, kısıtlanmışsa bu kısıtlılığın uygulama imar planından mı yoksa özel kanundan (2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu gibi) mı kaynaklandığı, taşınmazın hangi tarih itibariyle edinildiği hususları araştırılarak, uygulama imar planında belirlenen işlevi nedeniyle mülkiyet hakkının süresi belirsiz bir zaman diliminde kısıtlandığının ve tazminatı gerektirir mağduriyetinin oluştuğunun tespit edilmesi halinde ise; aralarında gayrimenkul değerleme uzmanının da bulunduğu bilirkişi kurulunca, taşınmazın dava tarihindeki cins ve nevi, yüzölçümü, kıymetini etkileyecek bütün nitelik ve unsurları, her unsurun ayrı ayrı değeri, varsa vergi beyanı, varsa resmi makamlarca yapılmış kıymet takdirleri, taşınmazın mevkii ve şartlarına göre ve olduğu gibi kullanılması halinde getireceği net geliri, özel amacı olmayan emsal (uyuşmazlığa konu taşınmazın çevresinin imar planındaki kullanım biçimi, yapılaşma koşulları ve konumları açısından benzer özellikleri olan taşınmazlar arasından seçilmeli, davaya konu taşınmaz kadastro parseli ise; emsal alınacak taşınmaz da kadastro parseli olmalı ya da emsal parsel imar parseli ise, emsal taşınmazda kesilen düzenleme ortaklık payı oranı ölçüsünde davaya konu taşınmaz bedeli düşülerek taşınmazın gerçek bedeli belirlenmeli) satışlara göre satış değeri, bedele etki eden tüm kanuni veriler, imar verileri, taşınmazın özgün nitelik ve kullanım şekli, değeri etkileyen hak ve yükümlülükleri, gayrimenkul üzerinde ayni ve şahsi irtifak hakları ve gayrimenkul mükellefiyetleri vb. bedelin tespitinde etkili olacak diğer objektif ölçülerin belirlenmesi suretiyle taşınmaz bedeli tespit edilerek uyuşmazlığın esası hakkında yeniden karar verilmesi gerekmektedir.

Hukuki el atma nedeniyle açılan tam yargı davaları, adli yargıdaki fiili el atma nedeniyle açılan davalardan farklı olarak, 3194 ve 2942 sayılı Kanunlar kapsamında açılan davalar olduğundan, hükmedilecek faizin; dava açma tarihi itibariyle talep edilen miktar için, dava tarihinden geçerli olmak üzere, ıslah edilen kısım için ıslah tarihi itibariyle hesaplanması gerekmektedir.

Öte yandan, İdare Mahkemesince, bozma kararı üzerine verilecek kararda, yargılama giderleri ve maktu olan vekalet ücreti hakkında yeniden değerlendirme yapılacağı açıktır.

Açıklanan nedenlerle, İstanbul Bölge idare Mahkemesi 9. İdari Dava Dairesince verilen 17/03/2017 tarihli, E:2017/773 K:2017/771 sayılı kararın BOZULMASINA, dosyanın adı geçen İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 9. İdari Dava Dairesine gönderilmesine..." karar vermiştir.

İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dokuzuncu İdare Dava Dairesi4.7.2019 gün ve E:2019/526, K:2019/533 sayı ile, "...Hukuki el atma nedeniyle açılan tam yargı davaları, adli yargıdaki fiili el atma nedeniyle açılan davalardan farklı olarak, 3194 ve 2942 sayılı Kanunlar kapsamında açılan davalar olduğundan, hükmedilecek faizin; dava açma tarihi itibariyle talep edilen miktar için, dava tarihinden geçerli olmak üzere, ıslah edilen kısım için ıslah tarihi itibariyle hesaplanması gerekmektedir.

Öte yandan, İdare Mahkemesince, kaldırma kararı üzerine verilecek kararda, yargılama giderleri ve maktu olan vekalet ücreti hakkında yeniden değerlendirme yapılacağı açıktır.

Ayrıca, idare mahkemesince verilen istinafa konu kararın davanın esasına ilişkin değil usule ilişkin bir karar niteliğinde olduğu, bu hâliyle ilk derece mahkemesince esastan bir inceleme yapılmaksızın verilen karara yönelik istinaf başvurusu üzerine Dairemizce idare mahkemesinin usul kararının kaldırılarak esastan bir karar verilmesinin de söz konusu olamayacağı, zira aksi bir durumun, davanın taraflarının istinaf kanun yolunda (idare mahkemesince davanın esası hakkında bir inceleme ve değerlendirme yapılmadığı için) sadece usule yönelik iddia ve savunmalarda bulunmalarından dolayı istinaf aşamasında esasa yönelik iddia/savunma haklarını yeterince ve etkin biçimde kullanamamalarına sebep olacağı gibi, usul hukukumuzun temel ilkelerinden olan çift dereceli yargılanma hakkının da özü itibariyle ihlali sonucunu doğuracağı ve netice olarak bu durumun adil yargılanma hakkı ve ilkesi ile bağdaşmayacağı hususları gözönüne alındığında, idare mahkemesince bakılan dosya diğer usul kuralları bakımından incelenmek, davada tekemmül, taraf teşkili vb. hususlarda usuli eksiklikler varsa giderilmek ve esas aşamasında dosyada gerekli incelemeler yapılmak suretiyle davanın esası hakkında yeniden bir karar verilmek üzere işbu dosyanın mahkemesine iadesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; Tekirdağ İdare Mahkemesi'nce verilen 29/11/2016 tarih ve E:2014/765, K:2016/1064

sayılı kararının kaldırılmasına, yukarıda belirtilen hususlar dikkate alınıp yeniden yargılama yapılıp karar verilmesi amacıyla dosyanın mahkemesine gönderilmesine..." karar vermiştir.

Tekirdağ 1. İdare Mahkemesi: 2.10.2019 gün ve E:2019/1130, K:2019/903 sayı ile, davacıların mülkiyet haklarının yapılan imar planı neticesinde süresi belirsiz bir zaman diliminde kısıtlandığı ve tasarruf haklarının engellendiği sonucuna varıldığından bilirkişi raporuyla tespit edilen tazminat bedelinin, davalı idare tarafından davacılara ödenmesi gerektiği gerekçesiyle, davanın kabulüne karar vermiş, bu karara karşı davalı Karayolları Genel Müdürlüğü vekili ile davacılar vekili istinaf isteminde bulunmuştur.

İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dokuzuncu İdare Dava Dairesi9.6.2020 gün ve E:2020/147, K:2020/448 sayı ile, idare mahkemesinin davanın konusu itibariyle eksik, noksan belirleme veinceleme yapılmasının yanında, ilk inceleme hususlarından olan husumet belirleme açısından da belirsizlik olması karşısında dereceli yargılama sisteminin bir gereği olarak usul hükümlerine aykırı olduğu sonucuna varılan kararın kaldırılarak mahkemesine gönderilmesi gerektiği; hukuki el atma nedeniyle açılan tam yargı davaları, adli yargıdaki fiili el atma nedeniyle açılan davalardan farklı olarak, 3194 ve 2942 sayılı Kanunlar kapsamında açılan davalar olduğundan, hükmedilecek faizin; dava açma tarihi itibariyle talep edilen miktar için, dava tarihinden (adli yargıdan görevsizlikle gelen dosyalar için görevsiz yargı yerinde açılan dava tarihi) geçerli olmak üzere, ıslah edilen kısım için ıslah tarihi itibariyle hesaplanması gerektiği gerekçesiyle; usul hükümlerine uygun olmadığı sonucuna varılan Tekirdağ 1. İdare Mahkemesi kararının kaldırılmasına, belirtilen hususlar da gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

TEKİRDAĞ 1. İDARE MAHKEMESİ: 18.9.2020 gün ve E:2020/598 sayı ile, dosyadaki bilgi ve belgelerden anlaşıldığı üzere dava konusu taşınmaz üzerinde fiili el atma (karayolları tarafından işletilen ve faal olan taşıt yolu ile mütemmim cüzü olan kaldırım, banket, tretuvar ve yaya yolu olarak kullanıldığı) söz konusu olması karşısında, dava konusu tazminat ile ilgili uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı mahkemelerinin görevli olduğu sonucuna varıldığından, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanınUyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Burhan ÜSTÜN'ün Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 23.11.2020 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, idari yargı dosyası ile birlikte adli yargı dosyası da temin edilmek sureti ile 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Tekirdağ İli, Süleymanpaşa İlçesi, Hürriyet Mahallesi 2311 ada, 88 ve 89 sayılı parsellerde bulunan taşınmazların imar planında yol ve park alanı olarak ayrıldığı, taşınmazlar hakkında açtıkları men'i müdahale konulu davada tesis edilen karar ile müdahalenin men'inin mümkün olmadığının anlaşıldığı, bugüne kadar kamulaştırma işlemlerinin yapılmadığı, uzlaşma başvurusunda bulunulmasına rağmen taleplerinin kabul edilmediği, mülkiyet haklarının bertaraf edildiği ileri sürülerek taşınmazların hissedarı olan davacılardan G.S. tarafından 1.070,000,00-TL, Ö.D. tarafından 1.070,000,00-TL olmak üzere toplam 2.140.000,00-TL kamulaştırmasız el atma bedelinin yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle açılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, Tekirdağ İli, Süleymanpaşa İlçesi, Hürriyet Mahallesi, 2311 ada, 88 ve 89 sayılı parsellerde bulunan taşınmazların malikleri olan davacıların, taşınmazlara davalı idarelerce kamulaştırmasız el atılarak, üzerinden yol geçirildiği nedeniyle uğradıkları zararların tazmini istemiyle Tekirdağ 1. Asliye Hukuk Mahkemesinde E:2010/537 sayılı esasa kayıtlı dosya ile dava açtıkları; açılan bu davada mahkemece yaptırılan keşifler sonucu hazırlanan bilirkişi raporları sonucu; Karayollarının taşınmaza tecavüzünün olduğunun; Tekirdağ Belediye Başkanlığının kaldırım olarak kullandığının ve tecavüzünün olduğunun ve yine park alanı olarak kullanılan bir alanın bulunduğunun kadastro teknisyeni teknik bilirkişi raporunda belirtildiği; Mülk bilirkişileri ve İnşaat Mühendislerince hazırlanan bilirkişi raporunda da, 88 sayılı parselin Tekirdağ Belediye Başkanlığınca belirli bir bölümünün karayolu, kaldırım ve park olarak kullanıldığı, 89 sayılı parselin belli kısmına Karayolları tarafından yol yapıldığı ve Belediye tarafından kullanıldığının belirtildiği; Tekniker Fen Bilirkişisi tarafından hazırlanan bilirkişi raporunda da, 88 nolu parselde Karayollarının tecavüzünün olduğu, Tekirdağ Belediyesinin kaldırım olarak kullandığı ve tecavüzünün olduğu ve belediye park alanı olarak kullanılan bir bölümün bulunduğu, 89 nolu parselin bir kısmında yine Karayollarının tecavüzünün olduğu ve Belediye tarafından kaldırım yapılan ve tecavüz edilen bir alanın bulunduğunun tespit edildiği; Fen Bilirkişisi Kadastro teknisyeni tarafından hazırlanan raporun içeriğinin de diğerleriyle benzerlik gösterdiği; İnşaat Mühendisi Uzman Bilirkişi tarafından hazırlanan raporda da aynı tespitlere yer verildikten sonra, arta kalan kısımların kadastro bilirkişi krokisinden de anlaşılacağı gibi geometrik, şekli bozulmuş, dar, uzun ve küçük alanlı, imar uygulaması yönünden üzerinde herhangi bir bina yapılmasının mümkün olmayan alanlar olduğu, bu nedenle öncelikle karayollarının veya belediyenin bu arta kalan kısımlardaki davacı hisselerinin de kamulaştırılması gerektiği yönünde kanaat bildirildiği; daha sonra mahkemece uyuşmazlığa açıklık getirilmesi amacıyla istenilen ek raporlarda da aynı ifadelere yer verildiği anlaşılmıştır.

Sözüedilen bilirkişi raporları uyarınca ve özellikle Fen Bilirkişi Kadasto teknikerinin raporu ve davadan sonra 88 ve 89 nolu parsellerin Belediye Başkanlığı tarafından terk edildiğinin mahkemece tespit edildiği ve bu kısma ilişkin kamulaştırmasız el atma bedeli taleplerinin İdare Mahkemesinin görevlerine girdiği gerekçesiyle Tekirdağ 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 19.2.2014 gün ve E:2010/537, K:2014/94 sayılı kararı ile görev yönünden reddine karar verildiği ve taşınmazların diğer kısımlarına ilişkin olarak esastan hüküm kurulduğu, kararın göreve ilişkin kısmının kesinleştiği

dosya içeriğinden görülmüştür.

Bu bilgi ve belgeler ışığında yapılan değerlendirme neticesinde, dava konusu taşınmazların büyük bir kısmına kaldırım ve asfalt yol yapılmak suretiyle fiilen el atıldığı, el atılan kısım yönünden mahkemece davacılar lehine tazminata hükmedildiği, ancak el atılmayan kısım yönünden davanın yargı yolu nedeni ile reddine hükmedildiği ve verilen kararların kesinleştiği anlaşılmıştır.

Adli yargı yerince, taşınmazın fiilen el atılan kısmı bakımından esasa ilişkin olarak verilen kararın kesinleşmesiyle birlikte, artık bu yöndeki bir ihtilafın hüküm uyuşmazlığı hariç, Uyuşmazlık Mahkemesi önüne getirilebilmesine imkan olmadığından; bir şekilde hukuki çözüme kavuşturulmuş olan bu sorunun artık "hukuki el atma" hali bakımından belirleyici olması düşünülemez. Diğer bir deyişle, "kesin hükmün bağlayıcılığı" ilkesi gereğince artık taşınmazın bütünü bakımından bir değerlendirme değil, hukuki çözüme kavuşmuş kısım dikkate alınarak kalan kısım yönünden bir hukuki tespit ve değerlendirme yapılmalıdır. Davanın somutunda da, bilirkişi raporlarıyla saptanan fiili el atılan kısım bakımından adli yargı yerince davacılar lehine tazminata hükmedildiği ve bu hükmün kesinleştiği görüldüğünden ve taşınmazın kalan kısmı yönünden, hukuki el atmanın sözkonusu olup olmadığının tespitine gidilmelidir. Uyuşmazlık Mahkemesinin 30.11.2015 tarih ve E:2015/790, K:2015/805; 26.10.2015 tarih ve E.2015/702, K.2015/707; 26.10.2015 tarih ve E.2015/708, K.2015/711; 28.09.2015 tarih ve E.2015/650, K.2015/654 sayılı kararları da bu doğrultudadır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Planların hazırlanması ve yürürlüğe konulması" başlıklı 8. maddesinde;"Planların hazırlanmasında ve yürürlüğe konulmasında aşağıda belirtilen esaslara uyulur.

a) Bölge planları; sosyo - ekonomik gelişme eğilimlerini, yerleşmelerin gelişme potansiyelini, sektörel hedefleri, faaliyetlerin ve alt yapıların dağılımını belirlemek üzere hazırlanacak bölge planlarını, gerekli gördüğü hallerde Devlet Planlama Teşkilatı yapar veya yaptırır.

b) İmar Planları; Nazım İmar Planı ve Uygulama İmar Planından meydana gelir. Mevcut ise bölge planı ve çevre düzeni plan kararlarına uygunluğu sağlanarak, belediye sınırları içinde kalan yerlerin nazım ve uygulama imar planları ilgili belediyelerce yapılır veya yaptırılır. Belediye meclisince onaylanarak yürürlüğe girer. (Değişik dördüncü cümle: 8/8/2011- KHK-648/21 md.) Bu planlar onay tarihinden itibaren belediye başkanlığınca tespit edilen ilan yerlerinde ve ilgili idarelerin internet sayfalarında bir ay süreyle eş zamanlı olarak ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. Belediye başkanlığınca belediye meclisine gönderilen itirazlar ve planları belediye meclisi onbeş gün içinde inceleyerek kesin karara bağlar.

Belediye ve mücavir alan dışında kalan yerlerde yapılacak planlar valilik veya ilgilisince yapılır veya yaptırılır. Valilikçe uygun görüldüğü takdirde onaylanarak yürürlüğe girer. (Değişik üçüncü cümle: 8/8/2011- KHK-648/21 md.) Onay tarihinden itibaren valilikçe tespit edilen ilan yerinde ve ilgili idarelerin internet sayfalarında bir ay süreyle eş zamanlı olarak ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. İtirazlar valiliğe yapılır, valilik itirazları ve planları onbeş gün içerisinde inceleyerek kesin karara bağlar.

Onaylanmış planlarda yapılacak değişiklikler de yukarıdaki usullere tabidir.

Kesinleşen imar planlarının bir kopyası, Bakanlığa gönderilir.

İmar planları alenidir. Bu aleniyeti sağlamak ilgili idarelerin görevidir. Belediye Başkanlığı ve mülki amirlikler, imar planının tamamını veya bir kısmını kopyalar veya kitapçıklar haline getirip çoğaltarak tespit edilecek ücret karşılığında isteyenlere verir.

c) (Ek: 3/7/2005 - 5403/25 md.) Tarım arazileri, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda belirtilen izinler alınmadan tarımsal amaç dışında kullanılmak üzere plânlanamaz." hükmüne yer verilmiştir.

Davaya konu olayda; davacıların hissedarı olduğu 88 ve 89 parselde kayıtlı bulunan taşınmazlara asfalt yol yapılmak suretiyle fiilen el atıldığından bahisle davalı idarenin dava konusu taşınmaza fiilen ve hukuken kamulaştırmasız el atmasından doğan zararın tazminine yönelik bulunan davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde yer alan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında idari yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir.

Öte yandan, taşınmazın imar planında "dere mutlak koruma alanı"nda kalması nedeniyle taşınmaz üzerindeki tasarruf yetkisinin kısıtlanması nedenine dayalı olarak davacının Asliye Hukuk Mahkemesi nezdinde açtığı tazminat davasında, bu Mahkemece 4.11.1983 günlü, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun Geçici 6 ncı maddesinin kimi fıkralarının iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine yapılan itiraz başvurusunda; Anayasa Mahkemesi 25.9.2013 tarih ve E: 2013/93, K: 2013/101 sayılı kararında "… Davacının mülkü üzerinde tasarruf etme hakkının kısıtlanması, idarenin bir eyleminden değil, idari bir işlem niteliğinde olduğu tartışmasız olan imar planından kaynaklanmaktadır. Olayda, idarenin fiili el koyma niteliği taşıyan bir eylemi henüz bulunmamakta, aksine kanunen yapması gereken kamulaştırma işlemlerini yapmamak biçiminde tezahür eden bir eylemsizliği söz konusudur. Öte yandan kamulaştırmasız el atmadan söz edilebilmesi için taşınmaz zilyetliğinin idareye geçmesi ve taşınmazın fiilen kamu hizmetine tahsis edilmiş olması gerekmektedir. Oysa, mahkemede görülen davaya konu olayda olduğu gibi imar kısıtlamaları'nda taşınmaz zilyetliği malikte kalmaya devam etmekte olup, yalnızca malikin ilgili mevzuattan kaynaklanan bazı kısıtlamalara maruz kalması söz konusu olmaktadır. Sonuç olarak, davacının taşınmazının imar planlarında " dere mutlak koruma alanı"nda bırakılması nedeniyle, tasarruf hakkının kısıtlanmasının kamulaştırmasız el atma sonucu olduğu ve tasarruf hakkının kısıtlanması sebebiyle doğan zararın ancak idari yargıda açılacak bir tam yargı davasına konu edilebileceği sonucuna ulaşılmaktadır. Dolayısıyla bakılmakta olan dava, itiraz başvurusunda bulunan mahkemenin görev alanına girmemektedir. Nitekim, Anayasanın 158. maddesi ile, adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkili kılınan Uyuşmazlık Mahkemesinin istikrar bulmuş içtihatları da bu yöndedir…" gerekçesiyle, Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvurusu, başvuran mahkemenin yetkisizliği nedeniyle oybirliğiyle reddedilmiştir. Yine taşınmazı imar planında "spor alanı" olarak ayrılan davacının Asliye Hukuk Mahkemesinde açtığı tazminat davasında, davalı idarelerin görev itirazları nedeniyle Danıştay Başsavcılığınca çıkartılan olumlu görev uyuşmazlığında, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce olumlu görev uyuşmazlığı talebinin kabulü ile ilgili Asliye Hukuk Mahkemesinin görevlilik kararının kaldırılması yolunda verilen karar nedeniyle, anayasal haklarının ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine yapılan bireysel başvuru üzerine, Anayasa Mahkemesi İkinci Bölümünce 18.9.2013 tarihinde verilen kararda (Başvuru No: 2013/1586) "…Mahkemenin gerekçesi ve başvurucunun iddiaları incelendiğinde, iddiaların özünün Uyuşmazlık

Mahkemesi tarafından delillerin değerlendirilmesinde ve hukuk kurallarının yorumlanmasında isabet olmadığına ve esas itibariyle yargılamanın sonucuna ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. Yargılama, Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından usul şartlarına ve hukuka uygun olarak gerçekleştirilmiş olup, başvurucu derece mahkemelerinde kendi delillerini ve iddialarını sunma fırsatını bulmuş ve bunlar Uyuşmazlık Mahkemesi'nce gereği gibi değerlendirilmiştir… Açıklanan nedenlerle, adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarının kanun yolu şikayeti niteliğinde olduğu, Uyuşmazlık Mahkemesi kararının bariz bir şekilde keyfilik de içermediği anlaşıldığından, başvurunun, diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin 'açıkça dayanaktan yoksun olması' nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir…" gerekçesiyle, davacının başvurusu oybirliğiyle reddedilmiştir. (Resmi Gazete, 30.10.2013, Sayı:28806) Son olarak, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 30.10.2013 tarih ve E.2013/603, K.2013/1503 sayılı kararıyla, imar planındaki kısıtlamalardan kaynaklanan 'hukuki el atmalardan' kaynaklanan tazminat istemli davaların idari yargının görevinde olduğu hüküm altına alınmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Tekirdağ 1. İdare Mahkemesince yapılan 18.9.2020 gün ve E:2020/598 sayılı başvurunun reddine karar vermek gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Tekirdağ 1. İdare Mahkemesince yapılan 18.9.2020 gün ve E:2020/598 sayılı BAŞVURUNUN REDDİNE, 23.11.2020 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Burhan	Şükrü	Mehmet	Birol
ÜSTÜN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN